

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 30 (138).

9. augustil 1924 a.

IV. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Mk. 800.—
 pooleaastas 400.—
 weerandaastas 200.—
 Üksik number maksab Mk. 20.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103.
 Awatud kell 1/9 — 1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:
 1/1 lehek. Mk. 3000.— 1/4 lehek. Mk. 800.—
 1/2 " 1500.— 1/8 " 400.—
 1/3 " 1000.— 1/16 " 200.—
 1/32 lehek. Mk. 100.—

Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.
 Adressi muutmise 10 mk.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
 Jooksew arwe Eesti panga Tall. osak. nr. 543

Sisu: 1) J. Kaiw, Erasikute teadaannetest kuritegude kohta. 2) A. Liit, Kuritegude jälgimine.
 3) E. Mets, Politseiasjanduse näitus Zoppotis. 4) Mõnd politsei ja kodanikkude wahekorrast.
 5) A. Liit, Kuriteod ja nende jälgimine. 6) Ametlik osa. 7) Küsimused ja kostmised. 8) Kuulutused.

Eraisikute teadaannetest kuritegude kohta.

J. Kaiw.
 (Järg.)

Neid põhjusi, miks teadaandeid ei esitata, tuleb otsida peaaesjalikult inimese hingelistest teguritest.

Muidugi jääb osa teadaandeid selle pärast ära, et saladuses kordasaadetud kuriteost keegi midagi ei tea, ehk kuigi mõni teab, siis ometigi mitte nii palju, et julgeks teadaannet esitada. Osalt hoiab teadaannet esitamast tagasi kuriteost teadja ükskõiksus, sümpaatia süüdlase wastu, kartus kättemaksu eest, eriti süüdlase ahwarduse all, peale selle mitmesugused meeleolud, nagu hingeline wäsimus, kartus väljaspool esineda ja koltituga ning politseiga tegemist teha. Osalt mõjub teadaande mitteesitamisele kaasa ka see asjaolu, et praeguse olukorra juures inimene ei tea, kas wahest mõne aja pärast sama isikuga ei tule tegemist teha, kelle kohta warem teadaanne esitatud. Edasi peab siin nimetama

praeguses elus ettetulewat kiiret koha wahetamist, mis üksteist tundmatuid isikuid üksteisega kokku wiib, et mõne aja pärast jälle lahkuda, ilma et wõimalik oleks teineteise kohta lähemat teada saada. See käib eriti teenijate kohta.

Ka mõjub kaasa ühte ja samasse ringkonda kuuluwus, mille tõttu juba oma enese huwi pärast soowitaw ei ole kuritegija awalikuks tegemine. Pealegi ei ole kellegil lõbus enesele salakaebaja nime saada jne.

Ajaloo on mitmesuguseid katseid tehtud kuritegude kohta teadaannete wäljamelitamiseks. Ei oleks näiteks esimesel waatlemisel midagi otstarbekohasemat kui teadaannete eest head tasu anda. Kuid millised on tasu maksmise tagajärjed, seda näitab muu seas Inglise politsei arenemislugu. Seal pani Karl II maksma

niisuguse tasu süsteemi, kus eriti iga kuriteo liigi kohta oli ette nähtud teataw tasusumma. See süsteem oli jõus kuni 19. aastasaja alguseni. Nagu tagajärjed näitavad, aitas see tasuandmise wiis kaasa kõige suuremate kelmuste lahטיפeasemisele, mida lial tuntud politsei administratsiooni ajaloos. Selle süsteemi warjus wõrsus uus elukutse, nimelt elukutselised kuritegude teatajad, kes ühtlasi selle eest hoolitsesid, et tarwilistel nähtustel lõpp ei tuleks (w. lähemalt „E. Politseileht“ nr. nr. 26/27, 29/30 — 1923 a.).

Kuna raske on, nagu sellekohased katsed näidanud, otsekohesid teadaandeid kuritegude kohta wälja kutsuda, siis arwab Saksa prof. v. Beling („Die Polizei“ nr. 7 — 1921 a.) teatud juhtumiste liigil wõimaliku olewat teadaandeid kätte saada ka u d s e l t. Ta mõtleb juhtumisi, kus mõni hea meelega kuriteo kohta teadaande esitaks, kuid asjas siiski nii kindel ei ole, et selle üle wormilist teadaannet anda. Politseile ei usaldata sarnast teadaannet esitada, sest kardetakse, et kui kiwi weerema panna, et wõib olla pärast enam wastutust ei suuda kanda. Teiselt poolt aga näeks eraisik liea meelega, et politsei temale isikute kohta, kellega kokku puutuda tuleb, teateid wõiks anda.

Prof. v. Beling tuleb otsusele, et soovitawa tagajärje saawutamiseks kõige otstarbekohasem oleks asutada sellekohased kommunaal teadetesaaamise kohad, kus eraisikutele wõiks nõu anda ning kuhu oleks koondatud eraisikute teadaanded kui ka politseist olewad teated isikute kohta.

Kuigi see esimesel waatlemisel ülesannet näib lahendawat, ei wõi teda lähemal arwustusel siiski wastuwõetawaks pidada. Kuna niisugusse asutusse, wastutuse kartuseta wõimalus awaneks igasuguseid isikuid mustawaid teadaandeid esitada ning mis puuduliku kontrolli tõttu, millist kontrolli sarnase konstruktsiooni juures absoluutselt wõimatu otstarbekohaselt teostada, puhta tõena wälja antaks, siis muutuks see asutus suuremaks ülekohtu tööriistaks, rääkimata kõikidest teistest asjaoludest.

Tagasi tulles meil makswa kawa juure, waatleme ametasutuste tegewust, mida wälja kutsub eraisiku teadaanne kuriteo kohta.

Nii politseiametnikud kui ka kohtu-

uurijad ja prokuröörid ning nende abid on kohustatud teadaandeid kuritegude kohta igal ajal wastu wõtma (Kr. kpd. s. § 306). Teadaannete kohta erilist wormi seaduses ette nähtud ei ole. Nad wõiwad olla nii kirjalikud kui ka suusõnalised.

Kohe teadaande saamise järele küsitleb kohtu-uuriija wõi politseiametnik teadaanneesitajalt juhtumuse asjaoludest wõi teatajale kuriteo tuntuid tunnusmärkidest, ning juhtumisel, kui kedagi otsekohe kuriteos süüdistatakse, siis hoiatab teatajat karistuse eest, mis ähwardab walekaebuse eest (§ 307).

Teadaande esitamine ei kohusta kuritegu tõestama, küll aga tekkib wastutus iga wale teate andmise eest (§ 308).

Nagu Makalynsky *) tähendab, on kuriteost teataja küsitlemine äärmiselt tähtis, kuigi teadaanne kirjalik. See on teadaande aluse esimene järelkatsumine; selle läbi wõib ilma edaspidise pikema uurimiseta selguda, kas teadaande alusetus, mis kohtu-uuriijale annab õiguse asja lõpetada, ehk asja allurwus. Pealegi on teadaanded wahel nii puudulikud, et alles suusõnalisel järelepärimisel asi selgub ning alles siis kaelakohtulise jälgimiseks nõuetawa teadaande jõu omandawad.

Samuti on tähtis ära tähendada teadaande wastuwõtmise aega, et wõimalik oleks näiteks kuriteo aegumise tähtaega wälja arwata. Mõnel juhtumisel aitab see isegi asja selgitamisele kaasa.

Arusaadaw, et suusõnaliste teadaannete sisu tuleb täielikult protokollis wõtta, kirjalikkude aga niiwõrd, et wõimalik oleks näha, millise teadaande puhul protokoll kokku seatud. Kui kirjalikus teadaandes on mõnesugused parandused wõi wäljakraapimised, siis peab teadaande wastuwõtja kahtluste kõrwaldamiseks nõudma, et teataja seal tarwilikud märkused teeks, ehk peab selle kohta ise protokollis tähenduse tegema.

Kui teadaande esitaja poolt dokumente wõi asitõendusi ette pannakse, siis peab need protokollis üles lugema, ehk kui wõimalik, lasta teatajal nende peale oma käega märkus teha nende esitamise üle. See kõrwaldab wõimaluse pärastpoole waielda, et ei ole ette pandud mitte need asitõendused wõi dokumendid, mis asja

*) Практическое руководство для судебных следователей.

juures on. Kui teadaanne on mitmeleheline ning ei ole kirjutatud mitte teataja käega, siis tuleb lasta need viimasel lehtede kaupa kinnitada.

Ettevaatuse tarviduse määr on oleneb muidugi asja tähtsusest kui ka teadaandja isikust, kuid kasulik on teda alati silmas pidada ka seal, kus ta võib olla, näib isegi ülearusena. Sarnane ettevaatus aitab ära hoida nii mõndagi sekeldust, mis wilumatul kohtu-uurijatel või politseiametnikkutel ette tulla võivad (Makalynsky).

Juhtumisel kui eraisik oma teadaandes otseskohe kedagi mõnes süüteoos süüdistab, peab teadaandjat isikut hoiatama N. s. § 940 ettenähtud karistuse eest, mis ähwardab walekaebtuse esitamise korral.

Just siin paistab esimesel pilgul oledat lahkolu kriminaal-kohtupidamise seaduse määrustes. Ühelt poolt on kõikide peale pandud kohustus karistuse ähwardusel süütegudest wastawatele wõimudele teadaanda, teisest küljest peab aga teatajaid isikuid nagu tagasi hoidma. Kuid pöörates N. s. § 940 juure, näeme, et seal räägitakse teadlikust walekaebtusest. Nagu Wene senat omal ajal seletas, peab walekaebtuse mõistesse kuuluma kellegi teadlik wale süüdistus kuriteos, kawatus süütu asetada kaelakohtulise jälgimise alla, ning sellele wastawalt wale süüdistuse esitamine wõimule, kellest on olnud kaelakohtulise jälgimise alustamine, kusjuures teadlikult wale süüdistuse all peab mõistma teadaannet niisuguste kurjade toimuste või niisuguste tegelikkude asjaolude kohta, mis tegewusele annawad kuritegelise iseloomu, millised aga wälja mõeldud ning milliste olematus teadaandjale tõesti teada (§ 87/21, Gutowiczi asjas).

N. s. § 940 meeletuletamine peab iga tahes sündima niisugusel kujul, et teadaandjale ei paistaks, nagu waadataks tema teadaande, kui wale peale. Teadaandjale peab selgeks tegema, et see on seaduse otseskohe nōue igale isikule,

kes kedagi otseskohe mõnes süüteoos süüdistab, nimetatud paragrahwi teatawaks teha. Walekaebtuse esitamise eest ähwardawa karistuse teatamisest tuleb iga kord tähendada protokollis teadaande wastuwõtmise kohta.

Lõpuks mõni sõna niinimetatud anonim-kirjadest.

Kriminaal-kohtupidamise seaduse § 300 järele ei ole sarnased kirjad (seal räägitakse: **безыменные пасквили и подметные письма**) seaduslikuks aluseks jälgimist alata, kuid kui nad sisaldawad tähendust mõne tähtsa, awalikku rahu ähwardawa kurja kawatsuse või kurja teo kohta, siis wõiwad nad põhjuseks olla politseilisele juurdlusele, mis enesega kaasa võib tuua ka jälgimise.

Niisugusteks kirjadeks peab arwama kõiki niisuguseid teadaandeid süütegude kohta, millede suhtes ei ole teada, kes nad saatnud (85/35).

Järjelikult peab sarnaseks kirjaks lugema ka niisugust teadaannet, mis küll alla kirjutatud, kuid kus teadaandjat lähemate andmete, nagu aadressi puuduse tõttu wõimatu kindlaks teha.

Sarnaste nimetute teadaannete tähendus erineb teistest eraisikute teadaannetest kuritegude kohta selle poolest, et nad ei ole ühelgi juhtumisel kuriteo jälgimise seaduslikuks aluseks, kuigi neis oleks äratähendatud tõendusd ette toode kinnitamiseks.

Kuid, nagu tähendatud wõiwad sarnased nimetud teadaanded olla põhjuseks politseilisele juurdlusele, kui neis tähendatakse mõne tähtsa kurja kawatsuse või kurja teo peale, mis awalikku rahu ähwardab. Sellepärast saadetakse sarnased teadaanded kohtu-uuriija poolt politsei korraldusse. Kuna kohtu-uuriija sarnaste teadaannete põhjal jälgimist ei wõi alustada, siis ei wõi ta nähtawasti ka Kr. kpd. sead. mõtte järele politseilt nende põhjal juurdlust nõuda, waid see on olnud politseist temale juurdlust saata, kui wii-mase läbi tõesti on üldkohtutele alluwa kuriteo tundemärgid ilmsiks tulnud.

(Lõpp.)

Kuritegude jälgimine.

A. Liit.

(25. järg.)

B. Tunnistajate ülekuulamine.

Tunnistajate ülekuulamise otstarb on walgustada kogu sündmust — tema ettevalmistusi, toimimist, järelnähtusi. Ülekuulamine toogu aga tunnistajate seletused niivõrd selgelt ja ustawalt paberile, „nagu oleks ülekuulaja sündmust ise oma silmaga pealt näinud wõi oma kõrwaga pealt kuulanud“ (Gross) ja lõpuks asjatundja ülekuulamine selgitagu sündmust nii, „nagu oleks ülekuulaja sündmust waadanud eriteadlase silmaga“. Selleks seame üles kaks peanõudmist: tunnistajate seletused peawad olema täielikud, seletused peawad wastama tõele.

Esimene nõue tingib ühest küljest seda, et kõik tunnistajad oleksid ülekuulatud, teisest küljest — et nad kõike seda awaldaksid, mida nad asjast üldse teawad.

Mõnikord kujuneb tunnistajate ülekuulamine lihtsana. Ülesandja nimetab mõnda tunnistajat, need omakord jälle uusi, kunj wiimane tunnistaja enam kedagi juhatada ei tea, millega lõpeb tunnistajate jaht. Kui seesuguse ülekuulamise saawutused annawad küllaldased wastused tutawatele küsimustele — kes, mis, kus... — siis ongi kõik korras, ja kuritegu selgus soodsate tingimiste tõttu iseenesest. Need on aga paraku õnnelikud juhtumised (jälgija seisukohalt), kus asjaolud, asetudes tibuwoori, nagu kinolindil ülekuulaja silma eest mööda woolawad, nõudes ainult kohusetruud protokolleerimist.

Igakord — ja wõib öelda suuremalt osalt — ei lähe asi nii libedalt. Wäga tihti lasewad waatluse andmed ja muud asjaolud aimata, et käsilolewas asjas tunnistajad ei tohiks puududa, weel rohkem, meie aja ühiskondlise konstruktsiooni juures on üldse raske endale ette kujutada mingisugust enam-wähem komplitseeritud sündmust, millisel puuduksid tunnistajad, vähemalt kaudsed tunnistajad, kuna üksikult isikul raske ennast ühiskonnast täielikult eraldada, kuid selle peale waatamata kuulukse ühtepuhku kaebatawat, et palju jälgimisi jääb tunnistajate puudusel wiigi peale. Sellel nähtusel on omad realsed põhjused. Ühel juhtumisel kardab tunnistaja kuritegija wõi selle seltsimeeste

kättemaksu ja loobub selle tõttu ennast tunnistajaks ülesandmast; teine paneb paljaks tunnistuse andmisega seotud aja- ja rahakulu; mõnikord on tunnistaja tähelepanekud sedawõrd juhuslikud ja katkendlised, et ta isegi ei aima, et tema tähelepanekud ühenduses wõiksid olla teatawa kuriteoga; tunnistaja wõib olla kuriteost isiklikult huwitatud ehk seista toimija mõju all ja lõppude-lõpuks on ikkagi võimalikud ka seesugused kuriteod, kus tõepoolest ühtegi tunnistajat ei ole olemas.

Õige jälgija ei tohi kunagi ootama jääda, et tunnistajad talle ise rüppe jookseksid. Tulewad nad ise, nagu seda mõnikord juhtub, on wäga hea, kui aga nad wiitawad ilmumisega, siis tuleb neid üles otsida. Otsimist toimetada võimalikult laialisema teadete kogumise teel, milleks ära kasutada esimeses peatükis mainitud tutwuskonda ja teiseks — kiirelt ja küllaldaselt informeerida teisi politseiasutusi ja ametnikke. Isiklikult tuleb aga waatlemise puhul äramärgitud tunnistajate leidmise võimalused (kohad, kus tunnistajad wõisid seista) rewideerimise alla wõtta, äramärgitud kohtades wastawaid järelepärimisi tehes. Teadetekogumise otstarbekohaseks juhtimiseks aitab tuntawalt kaasa järgmine tunnistajate rühmitamine: sündmuse otsekohesed pealtnägijad, sündmuse otsekohesed pealtkuulajad, sündmuse eel- ja järelkäiwate asjaolude teadjad. Esimesed kaks pearühma liigitame omakord järgmisteks allrühmadeks: isikud, kes kuriteo toimimist tähele wõisid panna oma elukoha tõttu — naabertubade, -korterite, -majade, -talude jne. elanikud; töö- ehk teenistuskoha tõttu — igakord asjaolude kohaselt; selle tõttu, et nende tee neid toimimise ajal harilikult teopaiga lähedusest mööda wiib — näit. wabrikutöölised, äriteenijad, koolilapsed j. m., kes kindlaksmääratud ajal oma päewasele wiibimiskohale lähewad ja sealt tagasi tulewad; juhuslikud isikud. Eelwiimast liiki tunnistajaid leitakse sel teel, et keegi politseinik teopaiga juurest möödawiwa tee peal sel kella ajal, mil kuritegu toimus, mitu päewa järgimööda wahti peab ja alalisi möödaminejaid ära märgib. Wiimastelt küsitakse siis, kas nad ka toimi-

mise päewal sama teed ja samal ajal tarwitasid ja kas nad juhtumisi midagi tähele ei pannud, mis kuriteoga ühenduses. Sedawiisi on mitmel puhul ootamata häid tagajärgi saawatud.

Sündmuse eel- ja järelkäiwate asjaolude teadjad on isikud, kes tunnawad asjaolusid, mis puutuwad teopaika, kahjusaja, ohwrit wõi toimijat enne ehk pärast teo toimimist. Sündmust ennast ei tarwitse nad igakord näinud olla. Need inimesed nägid teopaika enne ehk pärast toimimist, tunnawad kahjusaja wõi ohwrit, samuti wiimaste eluwiise, harjumusi, tutwusi, läbikäimisi, ärilisi suhteid, kawatsusi, awaldusi jne.; wõisid tähelepanna kuriteo kawatsusi ja ettewalmistusi, näit. kuulsid nõupidamisi, ähwardusi; märkasid tööriistade walmistamist, muretsemist; nägid kedagi weidi aega enne toimimist teopaiga läheduses wiibiwat (wõib olla ennast seal warjawat); märkasid kellegi küljes kuriteo märke (wõitluse jäljed, külgehakanud ained); nägid kellegi käes kuriteo läbi omandatud asju; panid tähele kellegi juures elujärje- wõi eluwiisi järsku muutust peale kuritegu, kuulsid toimijat wõi selle kaaslasti kuriteo toimimisega hoopewat jne. Seesugused tunnistajad wõiwad olla kahjusaja ehk ohwri kodukondsed, maja- ehk äriteenijad, naabrid, sugulased, tuttawad, ärisõbrad, isikud, kes kuriteo toimimiseks tarwitatud tööriistu walmistawad, parandawad ehk müüwad; pruugitud asjade kaupluste omanikud ja teenijad, pandimaja teenijad, kuritegelise elemendiga kokkupuutuwad isikud — esimeste korteri-, majanaabrid, ise kuritegelisse ringkonda kuuluwad isikud jne.; juhuslikud isikud.

Kuidas kõike seda päewawalgele tuua, mida tunnistaja asjast üldse teab, seda märkisime üldjoontes juba käesolewa peatüki sissejuhatuses ja üldistes nõuanetes ära (oskus tunnistaja iseloomu ja arenemiskraadi õieti hinnata, õnnelikult walitid ümberkäimise wijs, 7 kuldset küsimust, põhjalikkus ja püsiwus). Siinkohal peataksime waid weel mõne tehnilise näpunäite juures.

Lastagu tunnistaja (kahjukannataja) temale teada olewad asjaolud kõige pealt omatahteliselt, oma sõnadega awaldada. Teadusmeeste poolt toimepandud katsed tõendawad ühemeelselt, et omatahteline awaldus alati sisurikkam on ja tõele ligemal küünib kuj teise isiku poolt juhitud ülekuulamine. Ülekuulaja jälgigu

tähepanelikult tunnistaja awaldusi ning märkigu omale tähtsamad momendid märkuste lehele. Sinnasamasse tähendatagu üles ka kõik üksteisele wastukäiwad kohad ja puuduwad lülid tunnistaja seletustest. Alles pärast seda, kui tunnistaja oma iseseiswa seletuse lõpetanud, pandagu talle ette täiendawad küsimused. Muu seas on waja selgusele jõuda, kas tunnistaja seletused põhjenezwad tema oma otsekoheste tähelepanekute, kuulduste wõi ainult arwamiste peal. Wiimast liiki „teadmisi“ tuleb sagedamini ette, kui seda harilikult arwatakse.

Märkab ülekuulaja, et tunnistajal weel midagi südame peal seisab, mida ta aga kuuldawale tuua ei usalda, siis püüdku ülekuulaja hästiwalitid julgustamistega kõhklemist kõrwaldada. Siin wõiwad mõõduandwad olla mitmesugused perekondlised saladused, ülekuulatawat ennast riwawad asjaolud, kartus, häbitunne. Peab tähendama, et seesugused ülekuulamise takistused seda harwemaks jääwad, mida õiglasemalt politseiametnikud ülekuulamistel kui ka muudel ametitalitustel kuuldud saladusi hoiawad. On aga ülekuulatawal põhjust karta, et tema awaldused järgmisel päewal ju ajalehtedes seisawad ehk muul teel seltskonnas teatawaks saawad, siis loobub ta kindlasti kõikide enam-wähem intiimsema iseloomuga asjaolude puudutamisest.

Kas tunnistaja seletused wasta wad tõele? Kui asjas on olemas mitu tunnistajat ja nende awaldused seisawad sisuliselt kokkukõlas, nii omawahel kui ka waatluse andmetega, siis wõib tunnistajate seletuste tõepärasuse juures waevalt mingisugust kahtlust tekkida. Tegelikult tuleb aga tihti juhtumisi ette, kus ühe ehk mõne tunnistaja seletused teistest sootumaks lahku lähewad, ja seal on jälgija sunnitud seisukohta wõtma, keda neist uskuda ja keda mitte.

Ebatõelikul tunnistusel wõiwad olla, nagu sellekohased kogemused tõendawad, kahesugused põhjused: tunnistaja tahab tõtt awaldada, kuid ta on asjast eksliku pildi omandanud, teine põhjus — tunnistaja waletab meeledli.

Esimene põhjus on hoolsa teadusliku uurimise alla wõetud ja sealtpoolt tõestamist leidnud. Juba 30. aasta eest juhtis Hans Gross oma „K. käsir.“ selle peale tõsisemat tähelepanu, wäites ühtlasi, et kaugelt suurem hulk ebaõigeid tunnistaja-

jate seletusi tuleb kirjutada eksliku mõistmise arwele. Hilisemad uurimised ja tähelepanekud on sama küsimust, võib öelda, igakülgselt käsitanud ja lugematu hulga materiaali kokku kogunud, mis oma lõpukokkuvõttes kuritegude jälgijat manitseb tunnistajate seletusi üldse alati suure ettevaatlikkusega usaldama.

Õnneks ei ole teaduslike uurimiste eesmärgiks olnud mitte üksnes tunnistajate seletuste ebakindlust paljastada, vaid palju enam on püütud ühes sellega ka leida abinõusid, kuidas kahtlastel juhtumistel tõele ligi peaseda, milleks loodud terve rida tunnistajate seletuste kontroleerimise meetode. Wiimaste otstarbekohane käsitlus nõuab aga, et jälgija oleks tuttav vähemalt algteadmistega psühholoogiast. Kellel need puuduvad, sellele peab tungiwalt soovutama oma teadmisi selles sihis täiendada. Eesti keeles kättesaadawatena õperaamatutena võib soovitada prof. Jerusalemi ja Tshelpanowi töid.

Kontroleerimise skeemidest toon almal Budapesti kohtutegelase Dr. E. von Kármáni oma, milline mulle paistab kõige tabavamana tegeliku ülekuulamise seisukohalt:

Tunnistajate seletuste tõepärasuse hindamist tuleb ette võtta kahesugusest waatepunktist: tunnistaja isikulise usaldusvääruse ja objektiivse tõelikkuse suhtes. Tunnistaja usaldusvääruse hindamine jaguneb omakord kahte osasse: tajumuste ja tähelepanu täpsuse (eksaktsuse) ning mälestusest esilekutsutud avalduste ehtsuse proovimine. Seega awanewad tunnistaja seletuse proovimisel kolm waatepunkti: A) awalduse täpsus, B) awalduse ehtsus ja D) awalduse tõelikkus. A ja B käsitawad awaldust subjektiivsest ning D — objektiivsest küljest.

Üksikuid waatepunkte võib nüüd edasi analüüserida:

A) Tunnistaja awalduse täpsus (eksaktsus) seisab ühenduses tajumuste wastuwõtmisega. Ta ripub ära järgmistest asjaoludest:

I. Tajuja kehalisest ja waimlisest terwislisest seisukorrast. Selle juures ei tule arwesse wõtta mitte üksinda wäljapaistwaid puudusi, waid ka mitmekesiseid wäiksemaid terwislisi korratusi, milliseid ainult asjakohane läbikatsumine (arstline läbikatsumine) ilmsiks wõib teha. Wiimaste hulka kuuluvad näiteks n. n. wahepealsed seisukorrad, kui ka waimlise alawäärtuslikkuse, puuduliku kehalise ja waimlise arenemise ehk wanaduse nürinemise juhtumised, ja nimelt:

1. Kehalikud puudused:

a) tõsisemad kehalikud puudused, nagu kuulmise wõi nägemise wõime kaotamine, millised ülekuulamise kohe silma puutuwad;

b) wäiksemad ehk osalised meelteorganide puudused, millised tihti raske ära tunda; siin wääriwad erilist tähelepanu peawigastused ja wärwipimedus;

d) haiglane kehalik ala- ehk ülitundlikkus;

e) naisterahwastel — kuupuhastus, raskejalgsus, kuupuhastuse haigusline puudumine;

g) lastel — puudulik arenemine, raugaalistel — wanaduse nõrkus.

2. Waimlised puudused:

a) waimuhaigused kitsamas mõttes;

b) närwirikked, nii siis neurasteenilised ja hüsteerilised olekud, närwiline ärritatatus, alistuwus suggestioonidele ja halutsinatsioonidele;

d) waimline arenematus ja nürinemine.

II. Tajumuste wastuwõtmine oleneb edasi sellest ära, kuiwõrd soodsad olid tunnistajale selle juures 1) kohalised (ruumilised) ja 2) ajalised tingimised.

Politseiasjanduse näitus Zoppotis.

E. Mets.

10.—13. juulil s. a. korraldas Danzigi wabalinna politseipresidium Zoppotis politsei asjanduse näituse ühes järgnewa politsei konwerentsiga. Selle näituse otstarbe seisis selles, et publikumi rohkem erutada enesekaitseks ja temale näidata abinõusi kuriteguse vastu wõitlemi-

seks. Tarwis on luua kindel side ja wastastikune koostöötamine politsei ja publikumi wahel wõitlemiseks waenlase vastu, kes teadmata ja salaja kodaniku waranduse kallale kipub.

Näituse awamine oli 10. juulil kell 12 päewa. Seks olid õue peale wärawa juure üles seatud

auwahid, kes olid riietatud ajaloolistesse ülikondadesse, algades 1841 a. kuni praeguse mundrini, pikkadest sabakuubedest kuni praeguse frentshini.

Kohale ilmus Danzigi senati president, hra Sahn, ühes kõrge kommissaari Mac Donnell ja senator dr. Schwartz'iga, keda Danzigi „Schutzpolizei“ meeskonna orkester terwitus-marsiga wastu wõttis. Peale selle astus kõnetoolile Danzigi politseipresident, hra Froboss, ja terwitas kokkutulnud külalisi.

Julgeoleku teenistuse korraldamine, ilma et politseiametnikkude arwu suurendada, on raske ülesanne, tähendas kõneleja. Selles mõttes loodab politsei presiidium ergutada publikumi rohkem eesekaitse abinõusi tarwitusele wõtma, teiselt näitusega ühel ajal korraldatawa politsei konwerentsiga tihedamat läbikäimist ja koostöötamist saawutada wäljamaa politsei asutustega, seda enam, et konwerentsil on esitajaid ilmunud 35-st politsei asutustest ja et wäljapanekuid on 50 asutuse ja isikute poolt rahwa julgeoleku aladelt.

Selle järele kuulutas senati president Sahn näituse awatuks ja asuti näituse waatamisele. Wäljapanekud olid asetatud 2 majasse ja neid wõiks jagada 2 liiki: 1) abiõud julgeoleku kindlustamiseks rahwale ja 2) puhtpolitseilise tähtsusega asjad.

Kõige enam wäljapanekuid oli alarmsisseseadete alal. Nii oli huwitawad kaitseabinõud ja kaitsewõrgud uste ja akendel, rahakappide küljes jne., kus wäikese põrutuse ehk murdmise juures ühendus tekkib elektriwoolus ja alarmaparaadid alarmeerima hakkawad. Muidugi mõista olid nad mõeldud üksikutes majades ehk wäikeses ringkonnas sisseseadmiseks, kuid seda wõib laiendada ka nii, et ühendusesse seatakse politsei jaoskonnaga, mis aga õige kallis tuleb. Muu seas oli selles mõttes ideaalne sisseseade wälja pandud firma Siemens & Halske poolt Berliinist.

Berliinis ongi juba sisse seatud keskkoh, kuhu igast politsei postist wõib kõigist sündmustest teatada. Seal on üles seatud postide läheduses telefoniaparaadid kastides, mille wõti postil seisja kordniku käes. Need aparaadid on ühenduses tsentraaliga presiidiumis, kus teade wastu wõetakse ja kohe wastawasse jaoskonda teada antakse ehk abijõud kohale saadetakse.

Palju oli ka igasuguseid lukkusi ja wõtmeid, mis teatawal määral sissemurdmise ja muukraudade wastu kaitset pakuwad. Erilist tähelepanu tõmbas oma peale selles mõttes Kurt Nestler & Co. firma poolt Dresdenist wälja pandud lukk, mis ühenduses alarmsisseseadega. Lukk keeratakse wäljaminees teatud salajase numbri peale ja nii pea kui sissemurdja lukku keerab,

hakkab alarmaparaat helisema, ilma et sissemurdja sellest aimatagi teaks.

Wäga huwitawad olid aparaadid panga tschekide wõltsimiste ära hoidmiseks. Nagu teada wõib tindiga kirjutatud tshekkkisi, keemiliselt tinti kõrwaldades, wõltsida kaunis kergesti, kuna wälja pandud aparaadiga kirjutatud tshekkid wõltsimise wõimatumaks teewad. Aparaadi iseäraldus seisab selles, et ta lööb tshekil näidatud summa nagu wäikeste nõeltega läbi löödult ja sõnadega paberile, kus sõnad omakorda wälja pressitud ja erilise wärwilise tushiga trükitud, nii et summat ümber teha wõimatu.

Edasi kirjeldaksin wäljapanekuid, mis seotud politsei teenistusega. Kõige pealt oli mitme äri poolt wälja pandud politseilist kirjandust.

Edasi olid Berliini politsei-presiidiumi poolt wälja pandud plekknõu, kahekordse põhjaga, kus peal bensiin, all aga wesi; pesupakk, mis ilusasti sisse pakitud ja pealt waadates pesu peaks olema, kuid paki sees ainult räbalad; wõltsitud Lutheri piibel; walerahategemise abinõud; kepp — pödrasarwest käepideme, mis püssiks ümber tehtud ja salaküttimiseks tarwitatakse jne.; mappe kuritegijate piltidega ja 2 wäga huwitawat üleswõtet isiku kindlaks tegemiseks. Nimelt on esimesel kõrwuti 2 päewapilti täiesti sarnased, kuid siiski 2 täiesti wõõrast isikut ja teiseks 2 pilti, millel mingisugust sarnadust ei ole, kuid ühte ja sama isikut kujutawad; isikud on kindlaks tehtud näpujälgede läbi.

Eriti olin huwitatud Poola politsei, kui meile lähedamal seiswa politsei, wäljapanekust, kus waatamata tema noore ea peale, wäga palju õpetlikku wõis leida. Nii olid wälja pandud kuritegewuse tabelid aastate järele; siis mudelid — majakesed politsei wahiteenistuse majast, politsei koolist ja politsei koorde õpeasutusest.

Kõige rohkem käidi muidugi Danzigi politsei wäljapanekuid waatamas. Seal näidati politsei wormiriideid (manikeridel) ajaloolise arenemise järjekorras aastal 1787, 1790, 1804, 1810 ja praeguse politsei munder. Teistest wäljapanekutest äratas tähelepanu karistus-pakk, ühes kirwega, mille peal surmanuhtlused täide wiidi pea otsast äraraiumise teel. See karistuswiis on Danzigis praegu weel maksmas. Tähendatud karistus-pakk oli Danzigis tarwitusel aastal 1860 kuni 1875. Siis oli weel wälja pandud sissemurdmise, rahakapi lõhkumise abinõud ühes üleswõtetega, muukraud ja terve rida walerahasid, sest Danzigis liigub palju wäljamaalasi ja selle tõttu katsutakse seal wale wäljamaa rahasi, peasjalikult dollarisi, laiali laotada. Lõpuks olgu nime-tada, et mind isiklikult huwitasid erilisel kino- ja udupiltide-tööstus, mis esitatud Berliini politseikomando hauptmann Saal'i poolt, kus olid

wälja pandud terwed seerijad udupiltisi politsei teenistuse alal politseinikkude õpetamiseks ühel ehk teisel alal. Sealjuures olid ka mitmesugused kinoaparaadid, udupildiaparaadid ja filmiaparaadid. Kahjuks ei ole meil praegu sarnaseid aparaate olemas, kuid loodan, et lähemas tulevikus neid muretsetakse, sest sel on suur tähtsus kursustel ja ametnikkude õpetamisel üleüldse.

Tähelepanemistväärt oli Kurt Nesler & Co. poolt wälja pandud „telegraphon“-aparaat, mis

ühendatakse telefonaparaadiga ja mis kõik kõned ülesmäärgib ja hulga aja pärast kõne täpselt edasi annab kas kirjalikult ehk sellekohase grammofooni läbi, nagu elawat kõnet, nii et mitte ainult sõnu ei saa teada, waid ka kõneleiate häält.

Näitusega ühel ajal korraldati politsei konwents, kus üles astusid tuntud politseiametnikud kriminaal-alal, kes põlewamaid päewaküsimusi ette kandsid. Sellest pikemalt edaspidi.

Mõnd politsei ja kodanikkude wahekorrast.

Politseinikkudest tuleb kokku puutada mitmekesise rahwaga kõige rohkem ilmkahitlemata raiooni ülemal. Iseäranis maal, kus ei ole kõrgemat asutust, moodustab raiooni ülema asukoht omas piirkonnas instantsi kõigi rahwa kaebtuste ja hädade wastuwõtmiseks. Nii oli see enne ja on ka nüüd. Üht haiget kohta aga, mis meie ametnikkudele walu sünnitab ja mida enne ei olnud, tahaks siin puudutada. See on praeguse aja politseiniku autoriteet. Lugupidamine rahwa poolt tema wastu wõrreldes endise ajaga on langenud. Seda teab ja näeb wäga hästi nii oma ülemus, kui ka iga kodanik. Selle pahe kõrwaldamiseks on püütud mõjuda küll näpunäidetega kursustel; küll on politsei häälekandjas selgitatud selle põhjusi. Kaugemale ei ole siiski jõutud, vähemalt awalikus arwamises, kui, et nüüdse aja politseinikud annawad wäheseks lugupidamiseks wõrreldes Wene ajaga ise põhjust oma halwa ja kaswatamata ülewälpidamisega. Tegelikult ei ole see mitte nii, sest paljud praegused raiooni ülemad on needsamad endised urjädnikud, kuna teised jälle oma haridulise ja kaswatuslise tasapinnaga nendest kõrgemal on.

On õige, et iga kodaniku ja iseäranis ametniku autoriteet ripub ära teatud määral tema ülewälpidamisest, kuid pea teguriks kodanikkude seisukohas politsei wastu ilmub tööala — elukutse.

Meie ei ole weel niiwõrd arenenud, et, näituseks, kahte wenda, kelledest ühel saatuse poolt on määratud olla uulitsa-

pühkijaks ja teisel mingisuguse seltsi esimeheks, ühe mõõduga kui kodanikke mõõdame, waid meie, silmaspidades ameti tähtsust, nimetame ikkagi seltsi esimeest iseseiswalt kui sarnast ja uulitsapühkijat ainult tema wennaaks, aga mitte kunagi ümberpöörtult. Enne täitis urjädnik puhtpolitseilisi ülesandeid, sellepärast kui ta kuskile maija ilmus, mis harwa ette tuli, oli kõigile selge, et siin mingisuguse kriminaal-asjaga tegemist ning see sünnitas juba teatud määral ärewust ümbruskonnas, kuna aga nüüdse politseinikul hoopis teine ülesanne — eriala on: kõiksugu kutsete, teine kord isegi lihtkirjade kätteandmine, igasuguste wallamaksude sissenõudmine (enne weel kuulutamise), allkirjade wõtmine jne., ühe sõnaga walla rahwa käskjalaks olla.

Nii ei ole siis sugugi ime ja ei ripu ära ametnikust, kui keegi maaeit, kes endist urjädnikku aukartusega eemalt terwitas, nüüd põllult tee peale mõõdamine wale raiooni ülemale karjub: „Hei, kordnik, sa tuu es muu kirja ära es johti, mia kurat sa sös massust nõwwath kuu mul raha es oleh ei johti, sul aiga käwwah om!“

Sarnased on nähtused, millistega tuleb arwestada igapäew, kuid kas on seda wõimalik muuta ametnikul oma isikuga? — Millalgi. — Tuleb ainult ametnikul määrata wastaw tööala ja lahendada majanduslist kitsikut, et ei oleks tarwis edasisaamiseks maamehe wankri ehk saani pera peale nuruda, küll siis kõik paraneb iseenesest. O. H.

Kuriteod ja nende jälgimine.

Kired mõrtsukatöole ohutajatena. A. Liit.

Peamotiiwiina eelmistes weretöödes õppisime tundma waranduslise kasu püüdmist illustreerides tema mitmesuguseid awaldusworme. Järgnewates sündmustes esinewad peamotiiwiina inimese talt-sutamatud, sageli loomuwastased kired — konträrsed sugulised tundmised, armukadedus, kättemaks, äkiline meel, kadedus j. m., kuna aineline kasupüüe sellewastu kas hoopis puudub, wõi jälle kõrwalmotiiwiina awaldub. Nende jälgimisel tuleb muu seas iseäralist rõhku panna kwalifitseeriwate tunnuste küllaldase väljaselgitamise peale, kuna nende jaoks ettenähtud karistusmäärad üksteisest tuntuwalt lahku lähewad. Wiimast asjaolu püüawad süüdistatawad oma huwides küllalt tihti ära kasutada, näit. kättemaksu eesmärgiga kawatsetud tapmist maskeerides kakelusega. Jälgimismetoodi aluseks peawad ka siin jääma waadlus, kiire ja hästi läbimõeldud teadete kogumine ja sündmuse eeloo põhjalik selgitamine. Eriti wiimasel on seesuguste kuritööde õige motiivi leidmiseks tihti suur tähtsus, ja on motiiv leitud, siis on enamasti ka juba tee tasandatud mõrtsuka juure.

Wägistamine ühes tapmise ja röövimisega.

9. augustil 1922. a. läks Rakwere lähedal oma wanemate juures elutsew 26. aastane taluneiu Alide St. hommikul kodust üksipäini jala linna, et seal mõnesuguseid asjatoimetusi õiendada. Wanemate ootuse wastu ei tulnud tütar õhtul ega ka järgmistel päewadel koju tagasi, kuid wanemad ei pannud selle peale esialgu mingisugust iseäralist rõhku; nad arwawad, et Alide on mõnda soodsat juhust kasutades Tallinna sõitnud, kuhu ta juba waremalt kawatses minna teenistust otsima ja jäid ootama sellekohast sõnumit, mille tütar neile tuttawate kaudu oleks pidanud saatma. Kui aga kolmandal päewal ikka weel teated puudusid, waldas neid juba tõsine kartus tütre saatuse pärast ja nad otsustasid teda lähemate naabrite abil ümbruskonnast otsima hakata. 13. augustil leiti kadunud Alide St. Rakwerest koju poole wiiva tee äärest metsast tapetuna.

Leiukoht asus kolme kilomeetri kaugusel linnast Rakwere-Kadrina raudtee tammi läheduses. Laiha juurest kuni tammini mõõdeti 70 sammu, kuni tammi ja leiukoha wahelt läbi minewa karjateeni 39 sammu. Leiukohta ümbritses paks lepatihnik, mis raudteetammi poole minnes õredamaks muutus. Eelmistel päewadel wältanud wihmasadude tõttu ei wõidud rohilisel maapinnal leiukoha ümbruses enam mingisuguseid kuritööga ühenduses tekkinud jalajälgi tähele panna, küll aga leiti karjatee pealt naisterahwa juukseamm ja sealt 7 sammu raudtee poole paar halle poekindaid, mil-

lised Alide St. wanemad kadunu omadeks tunnistasid. Sealtsamast leiti weel küünrapikkune tükk nõõri ja kaks ajalehe riba, millised osutusid rebitutena „Waba Maa“ 9. augusti numbrist. Laip lamas sellili olékus rohu peal, röiwastatud ainult särgiga, mis rindade peale üles kistud. Talle olid suhu topitud tema omad püksid ja kael tugewa nõõriga kõwasti kinni nõõritud, kuna suust wälja ulatuwad pükste otsad selle juures olid sattunud nõõri alla. Kägistamiseks tarwitatud nõõr sarnanes täielikult karjatee äärest leitud nõõritükile. Jalgade asendi järele wõis oletada, et ohwri kallal oli tarwitatud sugulist wägiwalda, ometi puudusid leiukohal ja selle ümbruses wõitluse jäljed, samuti ei leitud sealt ka kadunu riideid ja kaasas olnud asju. Laiha peale oli wisatud neli lepa oksa, mis sealtsamast murtud, Arsti arwamise järele wõis laip juba mõned päewad maas lamanud olla. Lähkamisel tehti kindlaks, et surma põhjuseks oli kägistamine nõõri abil, ühtlasi aga ka seda, et ohwri kallal oli toime pandud suguline akt ühes neitsirikkega.

Linnas ettewõetud järelepärimiste peale selgus, et Alide St. 9. augustil linnas paari tuttawa pool käinud ja pärast lõunat kella 4 aegu jala koju poole minema hakanud. Wanemate teades olnud tütre umbes 2000 marka raha kaasas.

Teade päise-päewa ajal linna külje all toimitud ennekuulmata julmast roimast lagunes tuulekiirusel laiail, täites kuuljate meeli wõika ärewusega ja õiglaste wihaga. Tekkis lugemata hulgal igasuguseid wõimatumaid ja wõimalikke kuulujutte, mille registreerimiseks ja läbisõelumiseks Rakwere krim.-politsei kogu meeskond kibedasti ametis oli. Sääli näis juba, nagu oldaks roimaritel kannul, nimelt olid teenistusagarad sõdurid juba kuriteo awalikuks tulemise päewa õhtul kellegi taluniku saunas kaht tundmata päewawarast põõnutamas märganud ja neid otsemat teed krim.-politseisse toimetanud. Nende lähema ülekuulamise juures andis üks neist tõepoolest mitmeski suhtes segaseid seletusi, kuid wiibimata ettewõetud kontroleeriwad teadetekogumised näitasid peagi, et kumbki neist käesolewa asjasse ei puutu. Uue hooga asuti asja juure, sõeluti läbi kõik kahtlaste isikute nimekirjad, koguti teateid iga üksiku talituse kohta wiimasel ajal, korraldati luuret enamkahtlastemate järele, wõerastemajades ja terwes ümbruses koguti teateid wiimasel ajal sissesõitnud isikute üle jne. Sedawiisi mõõdusid juba kolm päewa, kuid ei ühtegi walguse kiirt pilkases pimeduses.

16. augustil sai üks ametnikkudest juhtumisi

teada, et keegi Karl Antoni p. Leetbergi nimeline isik olewat aastat 5—6 tagasi umbes samasuguste wõtetega naisterahwaid tülitanud, kuid tema alaealsuse tõttu ei olewat tema wastu tõstetud süüdistused seekord kohtuni ulatanud. Leetbergi isiku kohta lähemaid teateid kogudes selgus, et wiimane elas Rakwere linnas oma ema juures, on 9. augustil terve päewa kodust ära olnud, õhtu eel koju tulnud, seal pesu wahetanud ja öösi rongiga Tallinna poole sõitnud. Leetbergide korteris läbiotsimist toime pannes leiti seal musta pesu hulgast Karl Leetbergi särk, mille küljes kahtlased were plekid. Alide St. juurest rööwitud asju aga seal ei olnud. Tallinnaga ühendusesse astudes saadi teada, et Leetbergi on Tallinnas nähtud, kuid ta olewat seal jälle ära sõitnud. Oletades, et ta wõis koju tagasi tulla, wõeti 17. augustil õhtul nende korteris uuesti läbiotsimine ette ja leitigi otsitaw maja lakast, kuhu ta redusse oli pugenud. Peale pikemat puiklemist tunnistas ta ennast lõpuks süüdlaseks.

Waewalt jõudsid rakwerelased mitu päewa kestnud ärewusest toibuda kui pealinnalasi samasugune üllatus tabas. 18. augustil leiti Tallinna lähedal 55 sammu Raudala maanteest eemal, jällegi lepatihnikust, Tallinnas elutsew 23 aastase neiu Dagmar S. surnukeha.

Dagmar S. oli 12. aug. läinud Tallinna lähedal asuwasse K. mõisa oma wõorasema poole külla, kuhu kawatsenud jääda paariks päewaks. Et ta 17. aug. hommikuks weel tagasi polnud jõudnud, lõõnud keegi tema tuttawatest kahtlema ja läinud teda K. mõisa taga otsima. Seal kuulda saades, et Dagmar S. juba 15. aug. hommikul kella 9 ajal wõorasema juurest lahkunud, et jala mööda Raudala maanteed linna minna, asuti teda tee äärest otsima ja leitigi wiimaks eelpool tähendatud kohast.

Waatluse andmed, mis peajoontes täiesti sarnanesid eelmise kuritöö omadele, lasid siingi otsustada, et Dagmar S. on langenud wägistaja rööwmõrtsuka ohwriks. Arstide arwamise järele wõis kuritöö wäga hästi toimuda 15. aug. Arwesse wõttes, et eelmises kuritöös süüdistataw Leetberg sel ajal Tallinnas wiibis ja mõlemad kuritööd kordasaatmise wiisi poolest wäga sarnased olid, langes kahtlus Dagmar S. wägistamises ja tapmises Leetbergi peale. Wiibimata Rakweresse komandeeritud krim.-politsei ülema abil läks ka tõepoolest korda Leetbergite korterist leida mõnda Dagmar S. juurest rööwitud asjakest. Kui need kahtlusalusele ette näidati, tunnistas ta ka wiimase kuritöö, peale mõnesugust puiklemist, üles.

Kokkuwõetult tunnistas Leetberg järgmist:

- 9. aug. peale lõunat Rakwere Wallimäel wiibides silmanud ta üksikut noort naisterahwast,

kes teed mööda linnast Kadrina poole läinud. Tema ärganud ärawõitmata tung selle naisterahwaga sugulisse läbikäimisse astuda, ehk mitteinõusoleku puhul — wägiwalda tarwitada. Kohe hakanud ta naisterahwale järele minema ja tuttawa metsani jõudes ruttanud ta kõrvalt teerada mööda naisterahwale ette ja keeranud siis tagasi wiimasele wastu tulema. Naisterahwast kohates alustanud ta esiteks moe pärast temaga juttu, haaranud aga siis järsku tema ümbert kinni ja tahtnud metsa kanda. Et naisterahwas wastu rabelenud ja appi hüüdma hakanud, siis wõtnud ta taskust nõõri ja tõmmanud sellega ohwri kõri kinni ning lohistanud ta siis tihnikusse. Seal wabastanud ta ohwri riietest ning teda weel mõned sammud edasi kandes, saatnud wägistamise korda. Et aga ohwer õudselt korisenud, toppinud ta tema suu enne seda pükstega kinni. Sugulist tungi rahuldanud olles, sidunud ta ohwri kõri weel teise nõõriga kinni, et sellega ellujäämise wõimalust kindlasti kõrwaldada, heitnud temale mõned oksad peale ja rööwitud riided kimpu köites läinud tagasi linna. Seal peitnud ta riidekimbu jaama lähedale kuuskede alla, wahetanud kodus pesu ja pakki kaasa wõttes sõitnud pealinna. Rööwitud riided müünud ta wanakraami turul 1000 marga eest tundmata ostjale ära, peale lõhkirebitud kleidi, mille ta kuhugile pöösasse wiskanud, kuna seda keegi osta ei soowinud. (Et ülestatunnistajale edaspidist mahasalgamist wõimatuks teha, wiidi ta sündmuspaigale, kus ta waatlemisel üles tähendatud kohad kõik täpselt ette näitas.) Rööwitud asjade müügist saadud rahaga pummeldanud tema Tallinnas lõbunaisterahwaste seltskonnas kuni 14. aug. Siis olnud aga raha wiimase pennini läbi lõõdud. 15. aug. wara hommikul läinud tema jalgsi Suurt-Pärnu maanteed mööda linnast wälja ja Liiwa jaamast edasi minnes keeranud Kurna metsa, kus nälja kustutuseks marju otsinud. Sama päewa enne lõunat tulnud ta metsast Raudala maanteele ja silmanud eemalt kedagi naisterahwast Kurna poolt linna poole minewat. Temal tekkinud jälle wana tuttaw tung naisterahwast ära wägistada. Ta seltsinud naisterahwaga ja sammunud temaga umbes kaks kilomeetrit ühes edasi. Lepatihnikuga hästi warjatud kohale jõudes kahmanud ta naisterahwal käewarrega tugevasti ümber kaela kinni ja tirinud wiimase sammu 5—6 teest kõrwale. Rabeledes langenud mõlemad maha ja kuna naisterahwas waljusti appi karjunud, pigistanud ta tema kõri sõrmedega kowasti kinni ning oma taskust rihma wõttes tõmmanud selle tugevasti ohwri kaela ümber. Selle peale lohistanud ta ohwri mõnikümmend sammu kaugemale metsa sisse ja riideid kõrwaldades tarwitanud tema kallal kaks korda järgimööda sugulist wägiwalda. Siis korjanud ta rööwitud riided

kokku, toppinud need osalt ohwriil kaasas olewas-
se wineeritud kartongi ja saaki ühes wõttes läinud
linna tagasi, kus kraami raudtee jaama käsiba-
gaashi hoiuruumi hoiule annud. S-lt muu kraami
hulgast röõwitud 200 marga eest lasknud ta en-
dale ühes söögimajas süüa ja napsu anda ja peale
seda kohtanud ta ühte tundmata lõbunaisterah-
wast, kelle juures õõ mõõda saatnud. Hommikul
wõtnud ta kraami jaamast wälja ja müünud wa-
nakraami turul 1100 marga eest ära. Kartongi
ja mõned wäiksemad asjad jätnud endale ja wi-

nud Rakweresse. kuhu õõsise rongiga sõitnud.
kaasa. Need leitigi tema korteris läbiotsimisel.

Karl Leetberg on 22 a. wana, ameti pooldest lu-
kusepp, kuid põlgab tööd. Wabadussõjas teenis
soomusrongi peal. Waremalt on teda süüdistatud
kolmes wägistamise katses. Ta on ära kannud
6-kuulise wangistuse, milline määrati wiinalubade
wõltsimise eest. Ema kirjeldab teda kui wäikse
loomuga inimest. Kohus karistas teda surmanuht-
lusega.

Ametlik osa.

Siseministri käsukiri 2. VIII. s. a. Nr. 26.

Walitsuse otsuse põhjal olen arwates 1. au-
gustist s. a. ühekuulisel puhkusel. Siseministri
ajutiseks kohuste tähtjaks on minu äraolekul sõja-
minister O. Amberg. Tegelikuks aseminist-
riks on minu abi E. Kubaršep.

Siseminister Rõuk.

Siseministri resolutsiooniga 30. VII. s. a. on
Lääne maakonna politsei Märjamaa jaoskonna

ülem Mihkel Koolmeister Lääne maakonna
politsei ülema abi kohustetähtjaks määratud, ar-
wates 1. augustist 1924 a.

Politsei peawalitsuse ülema käsukirjaga 31.
VII. s. a. nr. 30 on Tartu kriminaalpolitsei osa-
konna wanem ametnik J. Koriko wabastatud
teenistusest omal palwel, arwates 1. augustist
s. a.

Küsimused ja kostmised.

Lugeja nr. 507. Küsimus. „R. T.“
nr. 59/60 — 1924 a. on awaldatud põllu-
töoministeeriumi määrus kalapüügi kor-
raldamiseks, kus ära määratud keelu-
piirkonnad. Kas määruses nimetatama
mered, lahed ja jõed, millede üle mõnes
kohas riigimaade ülema määrustega ka-
lapüüki korraldatud ehk keelatud, jää-
wad põllutöoministeeriumi määrusega
jõusse wõi kaotawad makswuse.

Wastus. Põllutöoministeeriumi kala-
püügi korraldamise määruste peat. III
p. 4 teise osa põhjal on kõik endised
kalapüügi määrused oma makswuse kao-
tanud.

Raiooni ülem P. B. Küsimus. Kas on
raiooni ülemal, kes sõiduraha ei saa ja on
komandeeritud oma piirkonnast wälja
teise raiooni ülema kohuseid täitma, õigus
päewaraha saada ja missuguse sea-
duse põhjal

Wastus. Küsimused on lahendatud po-
litsei peawalitsuse ülema päewakäsuga
nr. 72 — 7. sept. 1921 a. (§ 11) ja politsei
peawalitsuse ülema ringkirjaga nr. 1748
— 23. weebr. 1923 a. Peale selle on 23.
aprillil s. a. samas küsimuses seletuspäri-
misega riigikohtu poole pööratud; nii et
asi lõpulikul wiil selgitamata.

Waljaandja: Toimetuskomisjon.

Wastutaw toimetaja: E. Maddison.

Tegew toimetaja: O. Angelus.

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse makswusetuks järgmised
isikutunnistused:

Koiti, August, w. a. Narwa l. pol. ülemalt nr.
20828.

Kruus, Jaan, w. a. Narwa l. pol. ülemalt nr.
27743.

Durbakow, Sergei, w. a. Narwa l. pol. üle-
malt nr. 26267.

- Toots, Aleksander Madise p., w. a. Elistwere wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 505. (15886)
- Sikkar, Marie Jüri t., w. a. Saadjärwe wallawal. 25. 5. 21 a. nr. 992. (15887)
- Baumann, August Jüri p., w. a. Waimastwere wallawal. 15. 11. 21 a. nr. 754. (15888)
- Saar, Ella Jüri t., w. a. Tartu l. pol. 1. isk. 6. 12. 19 a. nr. 3401. (15889)
- Weskioja, Johannes Tõnu p., w. a. Härjanurme wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 36. (15890)
- Kruustükk, Jaan Jaani p., w. a. Puurmanni wallawal. 7. 1. 20 a. nr. 367. (15891)
- Allikas, Aleksander Tõnu p., w. a. Kaarepera wallawal. 23. 4. 20 a. nr. 699. (15892)
- Leismann, Heinrich Jüri p., w. a. Puurmanni wallawal. 27. 1. 20 a. nr. 845. (15893)
- Soo, Jaan Peedu p., w. a. Saadjärwe wallawal. 17. 1. 20 a. nr. 599. (15894)
- Rudl, Liisa Gustawi t., w. a. Tartu l. pol. 3. isk. 25. 11. 19 a. nr. 1054. (15895)
- Ennok, Johann Jüri p., w. a. Laewa wallawal. 19. 12. 19 a. nr. 536. (15896)
- Siht, Hans Jüri p., w. a. Laewa wallawal. 12. 12. 19 a. nr. 37. (15897)
- Kriisa, Tõnis Jaagu p., w. a. Tähtwere wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 254. (15883)
- Pälson, Adele Johani t., w. a. Kuremaa wallawal. 10. 12. 19 a. nr. 244. (15899)
- Wiilukas, Willem Tooma p., w. a. Keina wallawal. 28. 8. 20 a. nr. 1075. (15900)
- Leppik, Jaan Jakobi p., w. a. Laewa wallawal. 24. 3. 22 a. nr. 735. (25051)
- Waab, Emilie Gustawi t., w. a. Tähkwere wallawal. 1. 4. 22 a. nr. 1110. (25052)
- Paulo, Minna Jaani t., w. a. Tähtwere wallawal. 22. 12. 19 a. nr. 459. (15884)
- Täht, Eduard Jaani p., w. a. Laiuse wallawal. 21. 3. 22 a. nr. 32. (25054)
- Inn, Anna Jüri t., w. a. Kaarepera wallawal. 3. 1. 20 a. nr. 493. (25055)
- Mey, Elmar Georgi p., w. a. Kudina wallawal. 21. 6. 20 a. nr. 311. (25056)
- Sibbul, Nikolai Jaani p., w. a. Saadjärwe wallawal. 7. 4. 20 a. nr. 802. (25061)
- Malm, Johann Karli p., w. a. Laiuse wallawal. 10. 2. 20 a. nr. 890. (25063)
- Täht, Jakob Karli p., w. a. Kudina wallawal. 12. 3. 23 a. nr. 66. (25065)
- Rosenstein, Ernst Jaani p., w. a. Tartu l. pol. ülemalt 18. 12. 19 a. nr. 4569. (25066)
- Leht, Konstantin Jaani p., w. a. Kudina wallawal. 22. 11. 20 a. nr. 614. (25067)
- Wedler, Oskar Arnold Jaani p., w. a. Laewa wallawal. 5. 11. 20 a. nr. 645. (25059)
- Tiimann, Arnold Gustawi p., w. a. Saadjärwe wallawal. 6. 3. 20 a. nr. 751. (25068)
- Sihwren, Pauline Gustawi t., w. a. Saadjärwe wallawal. 17. 1. 20 a. nr. 370. (25069)
- Päit, August Johani p., w. a. Jõgewa wallawal. 21. 1. 23 a. nr. 9. (25070)
- Mikkow, Erna Karli t., w. a. Elistwere wallawal. 13. 10. 21 a. nr. 1316. (25071)
- Truwert, Alfred Karli p., w. a. Kihelkonna wallawal. 1920 a. nr. 237. (19742)
- Koit, Oswald Peetri p., w. a. Kõrgesaare wallawal. nr. 178. (19743)
- Jesmin, Alweus Johani p., w. a. Emmaste wallawal. 29. 4. 20 a. nr. 1289. (19744)
- Hariak, Theodor Augusti p., w. a. Keina wallawal. 1920 a. nr. 421. (19745)
- Tursk, Rudolf Jakobi p., w. a. Kõrgesaare wallawal. nr. 159. (19746)
- Mehlhopp, Karl Karli p., w. a. Tall. l. pol. sadama isk. 1923 a. nr. 70/22533. (19747)
- Suksdorf, Herbert Eduardi p., w. a. Rakwere l. pol. isk. 1919 a. (19748)
- Engmann, Fridolf Kristofi p., w. a. Rikholdi wallawal. 21. 6. 22 a. nr. 857. (20134)
- Heimann, Herman Juhani p., w. a. Rikholdi wallawal. 25. 6. 20 a. nr. 615. (20135)
- Farmann, Hugo Juhani p., w. a. Paaslepa wallawal. 10. 11. 20 a. nr. 290. (20136)
- Peterberg, Juhani Hansu p., w. a. Wormsi wallawal. 5. 6. 20 a. nr. 232. (20137)
- Weber, Hilda Jüri t., w. a. Tall. l. pol. 4. isk. 20. 1. 21 a. nr. 15300. (20140)
- Kesser, Aleksander Jaani p., w. a. Wõnnu wallawal. 8. 1. 20 a. nr. 303. (20139)
- Pärtel, Willem Andrusse p., w. a. Asuküla wallawal. 15. 3. 21 a. nr. 34. (20141)
- Persols, Julius Aleksandri p., w. a. Widruka wallawal. 5. 3. 20 a. nr. 32. (20142)
- Määr, Karl Karli p., w. a. Tall. l. pol. 4. isk. 20. 9. 21 a. nr. 16573. (20918)
- Tael, Aleksander Georg Jaani p., w. a. Tall. l. pol. 6. isk. 26. 11. 19 a. nr. 244. (20919)
- Hinterwald, Jakob Andrese p., w. a. Tall. l. pol. 6. isk. 24. 4. 22 a. nr. 10306. (20920)
- Einblau, Elwine Abrami t., w. a. Salla wallawal. 3. 6. 22 a. nr. 1492. (20921)
- Jürgenson, Harald Kristjani p., w. a. Tall. l. pol. 6. isk. 23. 12. 20 a. nr. 8570. (20922)
- Spindler, Hedwig Aliide Augusti t., w. a. Tall. l. pol. 6. isk. 20. 12. 19 a. nr. 4103. (20923)
- Tanner, Woldemar Mardi p., w. a. Pürsalu wallawal. 20. 8. 21 a. nr. 570. (20924)
- Mäeberg, Johannes Antoni p., w. a. Tall. l. pol. 5. isk. 24. 7. 23 a. nr. 1176. (20925)
- Batow, Nikifor, w. a. Irboska wallawal. Scherschnewa, Anna, w. a. Irboska wallawal. nr. 3383. (20926)
- Lopehin, Kusma, w. a. Irboska wallawal. nr. 182. (20927)
- Matrosowa, Jelena, w. a. Irboska wallawal. Jermakowa, Ksenja, w. a. Irboska wallawal. nr. 6662. (20928)
- Kriukowa, Marie, w. a. Irboska wallawal. nr. 2545. (20929)
- Trubatschew, Wassili, w. a. Slobodka wallawal. nr. 3304—3500. (20930)
- Lumi, Mihail, w. a. Petseri wallawal. nr. 69/4. Bakis, Peeter, w. a. Rootowo wallawal. nr. 2181. (20931)
- Berg, Peeter, w. a. Rootowo wallawal. nr. 113. Harkow, Korneli, w. a. Rootowo wallawal. nr. 132. (20932)
- Uibo, Sergei, w. a. Petseri wallawal. nr. 192/12. Mikk, Grigori, w. a. Petseri wallawal. nr. 154/16. (20933)
- Näppo, Johannes Johani p., w. a. Wõru maak. pol. 1. isk. 23. 9. 21 a. nr. 4302. (20934)
- Näppo, Meeta Miina t., w. a. Wõru maak. pol. 1. isk. 23. 9. 21 a. nr. 4303. (20935)
- Janson, Marie Mihkli t., w. a. Wõru maak. pol. 1. isk. 1919 a. nr. 2584. (20936)
- Fabrikow, Nikolai Iwani p., w. a. Walga maak. pol. ülemalt 10. 5. 22 a. nr. 10951. (20937)
- Bindscha, Jakob Mihkli p., w. a. Raudteede pol. ülemalt 18. 12. 19 a. nr. 3716. (20938)
- Bindscha, Marie Peetri t., w. a. Walga maak. pol. ülemalt. (20939)
- Pantalón, Julius Otto p., w. a. Walga maak. pol. ülem. 28. 3. 24 a. nr. 172. (20940)
- Rubel, Otto Matsi p., w. a. Walga maak. pol. ülemalt 31. 3. 20 a. nr. 3817. (20941)
- Schaurup, Minna Karli t., w. a. Karula wallawal. 6. 12. 19 a. nr. 91. (20942)

- Tihomirow, Dimitri Wassili p., w. a. Tahewa wallawal. 26. 5. 22 a. nr. 715.
- Weeberg, Marie Willemi t., w. a. Walga maak. pol. ülemalt 5. 1. 20 a. nr. 4363.
- Nowikow, Peeter Gerasimi p., w. a. Walga maak. pol. ülemalt 13. 12. 21 a. nr. 10374.
- Weeberg, Liisa Ado t., w. a. Walga maak. pol. ülemalt 20. 7. 23 a. nr. 537.
- Milk, Karl Jaani p., w. a. Walga maak. politsei ülemalt 21. 4. 20 a. nr. 3999.
- Häär, Sahar Gustawi p., w. a. Walga maak. pol. ülemalt 1. 3. 20 a. nr. 7773.
- Milk, Emilie Peetri t., w. a. Walga maak. pol. ülemalt 1922 a. nr. 287.
- Lõhmus, Anna Hansu t., w. a. Sangaste wallawal.
- Püwi, Johan Hendriku p., w. a. Walga maak. pol. ülemalt nr. 3056.
- Karro, Jaan, w. a. Narwa l. pol. ülemalt.
- Susi, Lydia, w. a. Karula wallawal. nr. 1755.
- Rästas, Johannes Andrese p., w. a. Karula wallawal. 30. 11. 19 a. nr. 39.
- Brauer, Ella Jüri t., w. a. Sangaste wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 290.
- Kübar, Willem Adami p., w. a. Laatre wallawal. 1920 a. nr. 161.
- Ruttas, Ella Ainto t., w. a. Sooru wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 224.
- Ruttas, Ainto Anni t., w. a. Sooru wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 241.
- Bergmann, Kusta Hendriku p., w. a. Sangaste wallawal. 20. 12. 19 a. nr. 420.
- Korb, Jaan Jaani p., w. a. Sangaste wallawal. 19. 1. 20 a. nr. 1293.
- Turnas, Liide Anne t., w. a. Sangaste wallawal. 9. 1. 20 a. nr. 1058.
- Simson, Peeter Johani p., w. a. Sangaste wallawal. 25. 8. 20 a. nr. 1451.
- Larionow, Mitrofan, w. a. Narwa l. pol. ülemalt nr. 29852.
- Mihailowa, Anastasia, w. a. Narwa l. pol. ülemalt nr. 28163.
- Lugus, Juulie, w. a. Narwa l. pol. ülemalt, nr. 17066.
- Wiruwere, Jaan, w. a. Narwa l. pol. ülemalt nr. 19139.
- Aug, Adele, w. a. Narwa l. pol. ülemalt nr. 3489.
- Kertner, Konstantin, w. a. Narwa l. pol. ülemalt nr. 30305.
- Sirkel, Klaudia, w. a. Narwa l. pol. ülemalt nr. 26074.
- Pukk, Alide, w. a. Narwa l. pol. ülemalt.
- Silm, Elfriede, w. a. Narowa-Jõesuu alewial. nr. 593.
- Toivokaine, Pawel, w. a. Jõhwi pol. isk. nr. 752.
- Kärtner, Mathilde Rosalie Jüri t., w. a. Tall. l. pol. ülemalt 2. 2. 20 a. nr. 3507. (20924)
- Koslow, Aleksander Semjoni p., w. a. Wasknarwa wallawal. 1. 8. 23 a. nr. 250/66906. (20925)
- Polakes, Karl Robert Peetri p., w. a. Tall. l. pol. 6. isk. 19. 3. 20 a. nr. 6464. (20927)
- Reimann, Marie Ado t., w. a. Tall. l. pol. ülemalt 27. 2. 20 a. nr. 12753. (20928)
- Solowjewa, Helene Johani t., w. a. Iluka wallawal. 11. 11. 21 a. nr. 1266. (20929)
- Munna, Marie Jaani t., w. a. Tartu l. pol. 2. isk. 13. 2. 20 a. nr. 11689. (20930)
- Seeger, Rudolf Leopoldi p., w. a. Tall. l. pol. ülemalt 17. 2. 19 a. nr. 10044. (20931)
- Pruul, Jüri Hansu p., w. a. Kohila wallawal. 20. 1. 21 a. nr. 1284. (20998)
- Werbak, Aleksander Mardi p., w. a. Järwakandi wallawal. 18. 9. 20 a. nr. 396. (20999)
- Preegel, Anna Jüri t., w. a. Järwakandi wallawal. 5. 11. 21 a. nr. 519. (21000)
- Pruul, Helene Hennu t., w. a. Wiljandi l. pol. ülemalt 14. 5. 21 a. nr. 7777. (21058)
- Pani, Kadri Tõnise t., w. a. Wiljandi l. pol. ülemalt 6. 12. 19 a. nr. 2238. (21057)
- Roosi, Salme Hansu t., w. a. Puiatu wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 366. (21055)
- Adamson, Hans Tõnise p., w. a. Tall. l. pol. 2. isk. 17. 4. 20 a. nr. 8809. (21054)
- Ankur, Wiia Martini p., w. a. Olustwere wallawal. 21. 12. 19 a. nr. 640. (21052)
- Laksberg, Anni Karli t., w. a. Puiatu wallawal. 28. 2. 20 a. nr. 409. (21051)
- Kahu, Amalie Kusta t., w. a. Oisu wallawal. 23. 12. 20 a. nr. 498. (21050)
- Pill, Marie Hansu t., w. a. Wana-Wõidu wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 176. (21049)
- Tamm, Alma Jaani t., w. a. Wiljandi l. pol. ülemalt 22. 12. 19 a. nr. 5792. (21048)
- Eichhorn, Magda Konstantini t., w. a. Lihula wallawal. 10. 3. 22 a. nr. 1543. (21396)
- Paulmann, Johannes Jüri p., w. a. Massu wallawal. 13. 11. 22 a. nr. 1137. (21398)
- Öismann, Hans Jüri p., w. a. Saulepa wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 339. (21399)
- Saarkoppel, Juuli Georgi t., w. a. Massu wallawal. 1922 a. nr. 1101. (21400)
- Kerdmann, Otto Mihkli p., w. a. Rapla wallawal. 24. 1. 20 a. nr. 689. (21613)
- Permas, Johannes Jüri p., w. a. Tall. l. pol. 4. isk. 26. 11. 19 a. nr. 684. (22009)
- Krais, Pauline Hansu t., w. a. Kohila wallawal. 13. 1. 21 a. nr. 2278. (22010)
- Wendelin, Woldemar Peetri p., w. a. Wastsemõisa wallawal. 29. 12. 21 a. nr. 1819. (22601)
- Simson, Otto Jüri p., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 15. 12. 19 a. nr. 2243. (22602)
- Arbon, Martin Hermani p., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 27. 6. 22 a. nr. 16074. (22603)
- Wolfert, Anna Sergei t., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 28. 12. 20 a. nr. 13107. (22604)
- Kaasik, Arnold Karli p., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 25. 1. 20 a. nr. 15444. (22605)
- Puuder, Marie Peetri t., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 8. 1. 20 a. nr. 6241. (22606)
- Neidlich, Olga Jüri t., w. a. Käru wallawal. 15. 6. 20 a. nr. 856. (22608)
- Joorits, Olga Juhani t., w. a. Tapa alewi pol. isk. 23. 12. 19 a. nr. 1029. (22609)
- Pent, Albert Mihkli p., w. a. Tall. l. pol. ülemalt 26. 2. 20 a. nr. 12146. (22610)
- Gowrow, Olga Wassili t., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 29. 9. 20 a. nr. 12368. (22611)
- Leppmann, Liisa Ado t., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 4. 3. 20 a. nr. 8175. (22612)
- Daum, Olga Willemi t., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 12. 3. 20 a. nr. 8578. (22613)
- Karelin, Iwar Feodori p., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 8. 9. 22 a. nr. 313. (22614)
- Samlas, Johann, w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 14. 4. 20 a. nr. 10085. (22615)
- Riggo, Gustaw Matsi p., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 16. 12. 19 a. nr. 3672. (22616)
- Truuwerk, Karl Jüri p., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 28. 11. 23 a. nr. 3147. (22617)
- Sumin, Feodosia Wassili t., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 15. 12. 19 a. nr. 2421. (22618)
- Waino, Auguste Jaani t., w. a. Narwa l. pol. ülemalt 23. 12. 19 a. nr. 18623. (22619)

- Tammik, Johannes Henu p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 26. 1. 20 a. nr. 7292. (22620)
- Joonerattas, Anna Karli t., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 4. 12. 19 a. nr. 2064. (22621)
- Mihkakai, Willem Jüri p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 19. 5. 20 a. nr. 11185. (22623)
- Masikas, Anna Liisa t., w. a. Lihula wallawal. 11. 2. 20 a. nr. 744. (22624)
- Taumi, Salmé Mardi t., w. a. Tall. 1. pol. 2. jsk. 15. 12. 19 a. nr. 3039. (22625)
- Kõrts, Jaan Mardi p., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 3163.
- Iwask, Eduard Juhani p., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 3884.
- Anderson, Georg Johani p., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 16708.
- Kukk, Friedrich Widriku p., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 12174.
- Kiss, Jaan Peetri p., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 19995.
- Kuusik, Johann Jaani p., w. a. Walga 1. pol. ül. nr. 443.
- Malkow, Peeter Jaani p., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 73.
- Kandelaud, Julius Jüri p., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 19032.
- Schulbach, Marie Jakobi t., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 1864.
- Jakk, Helene Johani t., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. nr. 5800.
- Tikmann, Rudolf Aleksandri p., w. a. Rakwere wallaw. nr. 1413.
- Putnin, Emilie Georgi t., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 5337.
- Sooru, Marta Karli t., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 16689.
- Krimses, Miina Hansu t., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 9122.
- Laanenbeck, Artur Johani p., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 12595.
- Kaju, Elfriede Ludwigi t., w. a. Wesneri wallaw. nr. 1823.
- Krõlowa, Linda Minna Jaani t., w. a. Erastwere wallaw. nr. 1144.
- Kellamow, Elisabeth Hansu t., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 1660.
- Pikkat, Karl Karli p., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 14212.
- Põlde, Karl Robert Mihkli p., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. nr. 2429.
- Toots, Eduard Hermani p., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 22. 3. 20 a. nr. 10117.
- Buck, August Daweti p., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 25. 11. 19 a. nr. 680.
- Kaljo, Ella Johani t., w. a. Raadi wallaw. 14. 12. 20 a. nr. 1131.
- Mosna, Gustaw Abrami p., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. 4. 12. 20 a. nr. 16246.
- Semenow, Iwan Stepani p., w. a. Mustwee wallaw. 26. 1. 20 a. nr. 956.
- Prink-Sprenk, Johann Karli p., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 29. 5. 20 a. nr. 11150.
- Wiira, Heinrich Jaani p., w. a. Kawilda wallawal. 28. 12. 20 a. nr. 431.
- Kool, Elmar Karli p., w. a. Wara wallaw. 21. 12. 21 a. nr. 52.
- Schmidt, Eduard Jaani p., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 25. 7. 22 a. nr. 14337.
- Treder, Minna Gotliebi t., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 24. 5. 20 a. nr. 9301.
- Wirkhaus, Elfriede Peetri t., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 2. 3. 19 a. nr. 2021.
- Sabe, Rudolf Peetri p., w. a. Laaswa wallawal. 2. 12. 20 a. nr. 397.
- Grünthal, Marie Johani t., w. a. Wana-Kuuste wallaw. 18. 6. 21 a. nr. 846.
- Kippus, Dagmar Johanna Hansu t., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. 22. 2. 22 a. nr. 18935.
- Waht, Karl Jaani p., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 8. 4. 20 a. nr. 10317.
- Kikkas, Anette Johani t., w. a. Peri wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 717.
- Illak, Liisa Widriku t., w. a. Ulila wallaw. 12. 3. 20 a. nr. 157.
- Reinbach, Jaan Jaagu p., w. a. Wiljandi 1. pol. ül. 25. 3. 20 a. nr. 6237.
- Pallale, Wilhelmine Joosepi t., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 3. 9. 20 a. nr. 9295.
- Saharowa, Ewdokia Feodoti t., w. a. Peipsi-äärse wallaw. 23. 2. 20 a. nr. 686.
- Rekand, Jaan Johani p., w. a. Tartu 1. pol. 2. jsk. 26. 4. 19 a. nr. 13371.
- Tamm, Minna Johani t., w. a. Pühajärwe wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 316.
- Anni, Friedrich Hendriku p., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 9. 12. 19 a. nr. 3367.
- Saul, Aleksander Jaani p., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 16. 6. 20 a. nr. 8905.
- Kõrewares, Peeter Jüri p., w. a. Ropka wallawal. 26. 12. 19 a. nr. 117.
- Kauer, Gustaw Augusti p., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 9. 12. 21 a. nr. 11256.
- Mieler, Julie Joosepi t., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 23. 12. 19 a. nr. 6629.
- Lätti, Anna Johani t., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 30. 12. 19 a. nr. 6788.
- Oder, Nikolai Antoni p., w. a. Tall. 1. pol. 2. jsk. 7. 3. 20 a. nr. 8503.
- Neido, Anna Daaweti t., w. a. Mäo wallaw. 24. 4. 22 a. nr. 660.
- Bogdanowitsch, Sergei Peetri p., w. a. Wäike-Maaria pol. jsk. 20. 5. 21 a. nr. 77.
- Onemar, Aliide Jakobi t., w. a. Piirsalu wallaw. 14. 12. 20 a. nr. 480.
- Weinberg, Jaan Jaani p., w. a. 27. 1. 22 a. nr. 628.
- Jäetma, Jakob Toomase p., w. a. Kuksema wallawal. 1920 a. nr. 53.
- Allkiwi, Liisa Mardi t., w. a. Martna wallaw. 2. 1. 20 a. nr. 253.
- Schönberg, Aleksander Jaani p., w. a. Taebala wallaw. 9. 5. 22 a. nr. 376.
- Soopa, Ida Marie t., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 22. 7. 20 a. nr. 11752. (22626)
- Kala, Hans Jaani p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 28. 1. 21 a. nr. 3432. (22627)
- Porohowa, Ewgenie Nikolai t., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. nr. 31. (22628)
- Nee, Willem Toomase p., w. a. Tall. 1. pol. sadama jsk. 1. 3. 20 a. nr. 446. (22629)
- Kurell, Gustaw Juhani p., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 15. 9. 21 a. nr. 12575-a. (22630)
- Mirka, Ernst Juhani p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 15. 9. 22 a. nr. 370. (22631)
- Seeberg, Ernst Juhani p., w. a. Tartu maak. pol. ülemalt 3. 12. 19 a. nr. 35. (22632)
- Ermann, Jaan Hansu p., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. 2. 10. 20 a. nr. 14404. (22633)
- Kriakwin, Marfa Mihkli t., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 22. 5. 22 a. nr. 15925. (22634)
- Kiwit, Eduard Juhani p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 14. 4. 20 a. nr. 10107. (22635)
- Witmann, Ernst. (22637)
- Laub, Erich Jaani p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 13. 4. 20 a. nr. 10059. (22636)
- Epner, Priidik Mihkli p., w. a. Tall. 1. pol. 2. jsk. 24. 4. 20 a. nr. 8984. (22638)
- Pukspuu, Pauline Jaani t., w. a. Ambla wallawal. 26. 1. 21 a. nr. 1732. (22639)

Kont, Endel Ado p., w. a. Tall. l. pol. 2. isk. ülemalt 27. 2. 20 a. nr. 12716. (22640)
 Puuder, Peeter Marie p., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 16. 12. 19 a. nr. 2911. (22641)
 Janson, Martin Johani p., w. a. Tall. l. pol. 2. isk. 28. 6. 20 a. nr. 10154. (22642)
 Zimmermann, Rudolf Jaani p., w. a. Paide l. pol. ül. 12. 4. 20 a. nr. 1899. (22643)
 Praks, Rudolf Mihkli p., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 23. 5. 21 a. nr. 13983. (22644)
 Aleksejev, Nikolai. (22645)
 Birkholz, Eduard Hansu p., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 23. 2. 22 a. nr. 15566. (22646)
 Linkholm, Ida Joosepi t., w. a. Narwa l. pol. ülemalt 2. 12. 19 a. nr. 3774. (22646)
 Redikow, Johannes Aleksandri p., w. a. Paaswäre wallawal. 18. 2. 20 a. nr. 1084. (22648)
 Iwanow, Roman. (22649)
 Schmeltsbach, Marie Hansu t., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 20. 11. 23 a. nr. 3115. (22650)
 Palm, August Jakobi p., w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 28. 5. 23 a. nr. 1116. (22622)
 Moks, Jaak Mardi p., w. a. Kärsna wallawal. 13. 12. 19 a. nr. 82. (22777)
 Kööbler, Tõnis Mardi p., w. a. Taewere wallawal. 26. 12. 19 a. nr. 246 (22778)
 Rebane, Jaan Jaani p., w. a. Wiljandi wallawal. 2. 2. 24 a. nr. 114/55044. (22779)
 Soome, Ado Hansu p., w. a. Aidu wallawal. (22780)
 Tõnisson, Johann Anna p., w. a. Wastemõisa wallawal. 1920 a. (22781)
 Piiri, Jaan Jaagu p., w. a. Sürgawere wallawal. 26. 5. 20 a. nr. 745. (22782)
 Sepp, Liisa Tooma t., w. a. Sürgawere wallawal. 29. 8. 22 a. nr. 941. (22783)
 Mikk, Jüri Jüri p., w. a. Olustwere wallawal. 21. 12. 19 a. nr. 668. (22784)
 Rabba, Jüri Ado p., w. a. Sürgawere wallawal. (22785)
 Zalit, Anna Kristjani t., w. a. Olustwere wallawal. 21. 12. 19 a. nr. 643. (22786)
 Allik, Alma Jaani t., w. a. Wiljandi l. pol. ülemalt. (22787)
 Lindau, Peeter Peedi p., w. a. Suure Kõpu wallawal. 10. 12. 19 a. nr. 10. (22790)
 Siimer, Viktor Hansu p., w. a. Wana Tänsilma wallawal. (22791)
 Baltser, Johannes Jüri p., w. a. Wiiratsi wallawal. (22792)
 Rosenthal, Siim Hendriku p., w. a. Holstre wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 444. (22795)
 Sults, Johann Anne p., w. a. Holstre wallawal. (22796)
 Baum, Mats Madise p., w. a. Wiljandi wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 259. (22797)
 Kask, Marie Jaagu t., w. a. Kaarli wallawal. 1920 a. (22798)
 Hendrikson, Katta Maria t., w. a. Uue Wändra wallawal. 15. 1. 20 a. nr. 266. (22799)
 Ots, Andres Jaani p., w. a. Tarwastu wallawal. (22800)
 Minin, Aleksei, nr. 7465. (22835)
 Siidok, Anna. (22878)
 Keermann, Mihkel, nr. 12772. (22879)
 Pappi, Jüri, nr. 1712. (22890)
 Kleesmann, Juuli, w. a. 2. 2. 24 a. nr. 35. (22881)
 Paal, Liisa Jaani t., nr. 689. (22882)
 Kotti, Johannes, w. a. Narwa l. pol. ülemalt, nr. 26292. (22883)
 Sepp, Alma, nr. 15708. (22884)
 Patti (Pasli), Kristjan, nr. 1298. (22885)
 Müller, Johanna, w. a. Tall. l. pol. 3. isk. 19. 3. 20 a. nr. 9030. (22886)

15 augustil 1924 a. kell 11 annab siseministerium wälja wähepakkumise teel

Toompea lossi alumise korra remonttööd.

Pakkumised kinnistes ümbrikutes märgusõnaga „lossi remont“ tulewad siseministeriumi kantseleisse ära anda. Pakkumised peawad 10% pakkumismast kindlustatud olema.

Ligemaid teateid annab Toompea lossi komandant.

Piiriwalwe walitsus

annab wälja

kinnisel wähepakkumisel Spithami kordoni (Läänemaal) ÜMBEREHITUSE TÖÖD.

Pakkumised kinnipitseeritud ümbrikutes tulewad sisse anda piiriwalwe walitsuse Majanduse osakonda, Lai tän. nr. 48, märgusõnaga „Kordoni ümberehitamise tööd“ all, kuni 12. augustini s. a., kell 11.

Tingimisi näha ja ligemaid teateid saada wõib Majanduse osakonna ja Haapsalus, Lääne jaoskonna (Sadama tän. nr. 11) kantseleides igal tööpäewal kella 10—13.

Teadaanne.

Wiru maak. politsei Kadrina jaosk. ülem annab teada, et **15. augustil s. a., kell 10 hommikul, müüdakse** Rakwere wallamaja juures **enampakkumisel** Willem ja Olga Klein'ide päralt olew warandus, üks **wedruwanker** — hinnatud 6500 marga peale ja üks **töowanker** — hinnatud 1339 marga peale, normiwilja wahe-rahmaksu sissenõudmiseks.

Müüdawaid asju wõib näha oksjoni-päewal sealsamas.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Undlas, 31. juulil 1924 a.

Jaoskonna ülem A. Abner.

EESTI AKTSIA-SELTS

C. SIEGEL

asutatud 1878 a.

TALLINNAS, Lai tän. nr. 27.

Kõnetr. 183 ja 18-50.

Keskküte, supelussisesead, wesiwarustus, kanalisatsioon, pumpade sissead, arteesia-puurkaewud.

LADUS:

Igat seltsi torud, nende osad, gaasi-, wee- ja auru-armatuurid, wannid ja wannahjud igasuguse kütte jaoks, ökonoomilised pliidad, pumbad, latt- ja witsraud, kandjad, plekk, talad, naelad igat sorti, juurde-weoraudtee materjalid j. n. e.

Kaustiksooda, calc. sooda, calc. ja krist. Glaubersool, kaali salpeter, waigud ja gummi-arabicum, Quebrachoekstrakt, wääwelhape, soolhape, anilinwäriid, maaldriwäriid ja lakid, masinaõlid, igasugused keemilised ja tooresained naha-, klaas-, paberi-, tekstiil- ja tuletiku tööstuse jaoks.

A.-S. W. SCHNEIDER & Ko.

TALLINNAS, ESTONIA PUIESTEE NR. 19.

Tel.: Tehn. osak. 26-42. Kauplus: 4-01. Kontor: 18-42. Wabrik 4-02.

Soowitab ladust wõistlemata headuses odawate hindadega:

kõiksugu ehituse tarbeained, katuse pappi, tõrwa, plekki, ukse lukud, hinged, pliida rauad, shiibrid, ahju uksi, naelu, terast, rauda, käsitööriistu, masina-
rihmasid, õlisid j. n. e.

Kõiksugu põllutööriistad ja masinad iga tööharu jaoks.

Sahaninad, naelad ja wankri assid saawad omas wabrikus walmistatud.

Kaupmeestele kasulik ostukoht.